

Nom: _____

Nota

R07a

Data: _____ Grup: _____

1. Els orígens de la humanitat.

El procés d'hominització es basa en tres aspectes. Completa les frases amb els conceptes següents:

aparell fonador – capacitat cranial – bipedisme – llenguatge – augment

- El _____: el fet de caminar sobre dues cames, alliberant els braços per poder manipular objectes.
- L' _____ de la _____, que fa augmentar la capacitat de raonament.
- El desenvolupament de l' _____ i del _____.

2. L'evolució humana.

Ordena els diferents *homos* de més antic a més modern numerant els requadres. Omple la informació de la fitxa de cadascun.

Nom:	Nom:	Nom:	Nom:	Nom:
Data d'aparició:	Data d'aparició:	Data d'aparició:	Data d'aparició:	Data d'aparició:
Hàbitat:	Hàbitat:	Hàbitat:	Hàbitat:	Hàbitat:

a) Quin canvi es veu a primera vista entre cada *homo* i el seu antecessor?

b) Hi ha una evolució que es dona en tots els *homos* excepte en un. Quina és? (Fixa't bé en l'apartat del llibre on es descriuen les característiques de cadascun.)

c) En quin cas hi ha l'excepció?

d) Fixa't en l'*Homo erectus*. Què porta a la mà? Per què va ser important el domini d'aquest element?

3. Les condicions de vida al paleolític.

Completa el text amb els conceptes següents:

caçadors-recol·lectors – caça – tribus nòmades – recol·lecció

Els humans del paleolític vivien agrupats en _____ i com que no produïen aliments vivien de la _____, la _____ i la pesca. Per això diem que eren _____.

4. Fabricació d'estrís al paleolític superior.

Escriu a sota de cada eina el seu nom i digues per a què servia. Després completa el text amb els termes següents:

banya – os – pedra – fusta

--	--	--	--	--

Els estris estaven fets de _____ (sobretot de sílex), d' _____ (arpons, atzagaies i agulles de cosir), _____ (punxons i propulsors) i _____ (mànecs).

5. L'aparició de l'art.

L'aparició de l'art implica temps lliure, divisió del treball, rituals i ensenyament. Alguns consideren que és el pas clau de l'home cap a les societats organitzades. Mira els dibuixos i les fotografies de la unitat del llibre i respon les preguntes següents:

a) Quins animals hi ha representats a les pintures rupestres?

b) D'aquests animals quin ja no existeix?

I quin ja no trobem a la zona de les coves on estan pintats?

c) Si fossis un nen del paleolític, per a què et podrien servir les pintures?

d) Quina activitat de la il·lustració segueixen fent els adolescents actualment?

e) Què simbolitzen les dones, que són tan importants i són representades ritualment com a deesses?

Nom: _____

Nota

Data: _____ Grup: _____

R07b

1. Del paleolític al neolític.

Situa a cada requadre les característiques del paleolític o del neolític.

arriba cap al 4500 aC a Catalunya – sedentarisme – caçadors – agricultors – vida nòmada
ramaderia – pintures rupestres – ceràmica – estris de pedra – apareix cap al 8000 aC – recol·lectors

Paleolític	Neolític

2. La revolució neolítica.

Indica si és veritable (V) o fals (F) segons si la frase correspon o no al neolític. Si l'afirmació és falsa, escriu la frase correcta al costat.

– Neolític significa 'pedra vella'.

☐

– A la revolució neolítica s'inicien la caça i la pesca.

☐

– Van aparèixer el sedentarisme i els poblats permanents.

☐

– L'agricultura apareix cap al 4500 aC.

☐

– L'excedent va fer necessaris els estris per emmagatzemar (ceràmica i cistelleria).

☐

3. Els estris del neolític.

Dibuixa l'estri i digues per a què servia.

falç	aixada	mola

4. L'edat dels metalls.

Quin és el primer metall que es va utilitzar?

Com es fa el bronze?

Quin avantatge tenia el bronze sobre el coure?

Quins objectes es fabricaven amb bronze?

Quin metall es va descobrir després del bronze?

Quins avantatges tenia aquest nou metall?

Què va aportar als primers pobles que el van fer servir?

5. El megalitisme.

Relaciona cada imatge amb el seu nom i la seva descripció.

menhir

Diversos menhirs disposats en cercle.

sepulcre de corredor

Monòlit clavat a terra.

dolmen

Gran sepulcre de pedra amb parets i coberta.

cromlec

Tomba composta d'una cambra funerària feta amb lloses grans i un passadís també de lloses.

Nom: _____

Nota

R08a

Data: _____ Grup: _____

1. Les primeres civilitzacions urbanes.

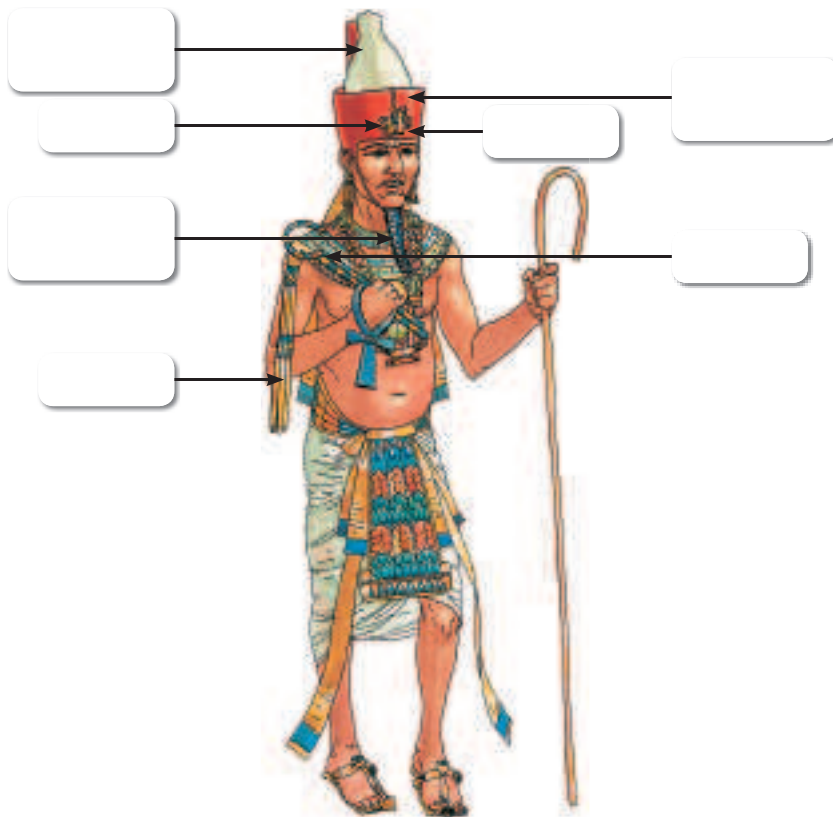
- a) Marca en el mapa les diferents zones on van néixer les primeres ciutats.
- b) Busca en un atlas a quins països actuals corresponen i escriu-ne el nom. Situa també el riu Nil, el mar d'Aràbia, el riu Tigris, el riu Eufrates i el mar Roig.

2. Quins invents apareixen en aquestes imatges? Escriu-ne el nom i digues per què van ser importants per a la creació dels estats.

3. L'Estat egipci. El poder del faraó.

a) Situa adequadament els símbols del poder del faraó.

corona del Baix Egipte – fuet – voltor – cobra
corona de l'Alt Egipte – barba postissa – ceptre

b) Completa les frases amb els conceptes següents:

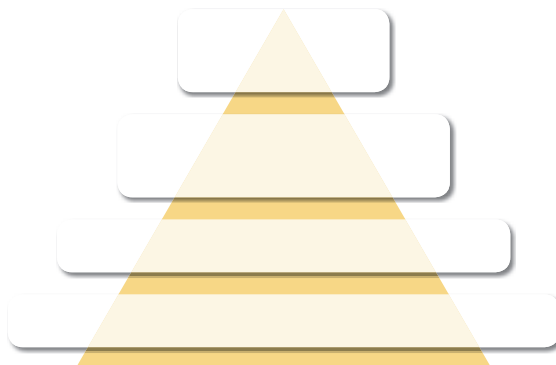
Ra – jerarquitzada – militar – sol – suprem sacerdot – piràmide – déu vivent – polític

- La societat egípcia era molt _____, com si fos una _____.
- El faraó era a dalt de tot i era el cap _____, el cap _____ i el _____.
- El faraó era home i era també considerat un _____, el fill de _____, el déu del _____.

4. L'Estat egipci. Els grups socials.

La societat egípcia distribueix en forma de piràmide els diferents grups socials: situa cadascun al seu lloc.

el faraó i la seva família – esclaus
alts funcionaris – artesans
sacerdots – camperols – militars
comerciants – escribes

Nom: _____

Nota

R08b

Data: _____ Grup: _____

1. La religió egípcia.

Relaciona el déu amb el seu nom i la seva funció posant el número que pertorqui al costat de la imatge i de la seva funció divina.

1. Ra		Transport dels morts.	☐
2. Osiris		Jutge dels morts.	☐
3. Isis		Sol.	☐
4. Anubis		Saviesa.	☐
5. Thot		Deessa mare.	☐
6. Maat		La llei i l'ordre.	☐

2. L'art egipci. L'arquitectura.

a) Ordena les fotografies de més antiga a més moderna numerant-les de l'1 al 4, i escriu el nom de la construcció que s'hi veu al costat. Després, respon les qüestions.

b) Per quina raó es van construir els hipogeus?

c) Ets un lladre de tombes i entres a la tomba d'un faraó egipci. Què hi trobaries? Descrueix els objectes de la tomba. Mira en el llibre de text el dibuix de la tomba de Tutankamon.

3. L'art mesopotàmic i egipci.

Busca en el llibre de text el nom de cada obra i digues si pertany a l'art egipci o a l'art mesopotàmic.

4. Els jeroglífics.

a) Els jeroglífics es van poder desxifrar gràcies a una troballa que tens a la fotografia.

Com es diu?

b) Com va ajudar a desxifrar el significat dels jeroglífics?

Nom: _____

Nota

R09a

Data: _____ Grup: _____

1. L'Època arcaica.

Completa aquest text sobre l'època arcaica de la civilització grega amb les paraules següents:

colònies – aristocràcia – polis – emigració – VI aC – VIII aC – camperols

L'època arcaica comença al segle _____ i dura fins al segle _____. Els grecs vivien en petits estats o _____, que consistien en una única ciutat i les terres del seu voltant. Les polis estaven controlades per l'_____, que controlava la majoria de la població, formada per _____. Aquest fet i la pressió demogràfica van provocar un fenomen d'_____ i la fundació de nombroses _____ al Mediterrani.

2. Les colonitzacions.

Marca en aquest mapa mut de la península Ibèrica les diferents colònies que van establir els grecs i, en un color diferent, les feniciocartagineses. Divideix, també, la superfície de la península segons les diferents tribus que hi vivien. Trobaràs tota la informació necessària a l'apartat 2.2 del llibre de text.

3. L'època clàssica.

Distribueix les frases següents al lloc corresponent de la taula:

- La societat estava dividida en iguals, periecs i ilotes.
- Tots els ciutadans eren lliures i gaudien de drets polítics.
- La base de la seva cultura era la disciplina guerrera.
- El seu paper a les guerres mèdiques li va donar l'hegemonia.
- Va formar la lliga de Delos.
- El govern era a càrrec d'una elit guerrera.
- El sistema polític era democràtic.
- Va liderar una coalició contra Atenes a la guerra del Peloponès.

Atenes	Esparta

4. La religió dels grecs.

Relaciona els déus grecs amb el seu paper.

Zeus (1)	protectora del matrimoni	☐
Hera (2)	deessa de la saviesa	☐
Atena (3)	déu de les arts i les lletres	☐
Hermes (4)	déu de la guerra	☐
Apol·lo (5)	missatger dels déus	☐
Ares (6)	déu del mar	☐
Posidó (7)	deessa de la bellesa i l'amor	☐
Afrodita (8)	pare dels déus	☐
Àrtemis (9)	deessa de la caça	☐

Nom: _____

Nota

R09b

Data: _____ Grup: _____

1. Línia temporal.

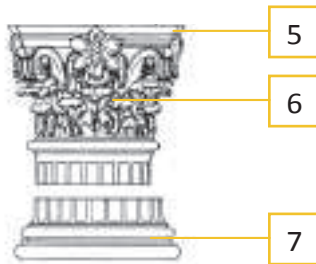
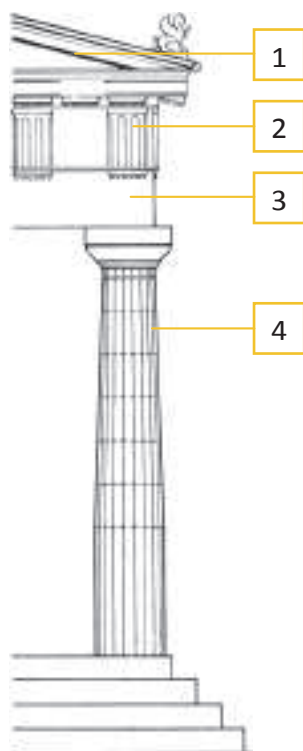
Distribueix adequadament aquests fets en la línia temporal:

Època arcaica – Època hel·lenística – Guerra del Peloponès – Època clàssica
Mort d'Alexandre el Gran – Conquesta romana – Fundació d'Empúries – Guerres mèdiques

Segle IX aC	Segle VIII aC	Segle VII aC	Segle VI aC	Segle V aC	Segle IV aC	Segle III aC	Segle II aC
-------------	---------------	--------------	-------------	------------	-------------	--------------	-------------

2. L'art grec.

La llegenda d'aquest gràfic conté alguns errors. Corregeix-los.

1. Base
2. Arquitrav
3. Cornisa
4. Capitell
5. Fust
6. Frontó
7. Fris

3. Empúries, ciutat grega.

Digues si són veritables (V) o falses (F) les següents afirmacions i corregeix l'error de les que siguin incorrectes:

- La fundació d'Empúries es va produir l'any 623 dC.
- La Paleòpolis és l'assentament que es va crear a terra ferma.
- La ciutat d'Empúries estava protegida per grans muralles.
- L'àgora era el barri on hi havia els temples.
- La prosperitat econòmica d'Empúries va permetre la seva independència respecte d'Atenes.

☐☐☐☐☐**4. La societat d'Atenes.**

Completa la taula amb la descripció de cada classe social segons les lleis ateneses.

Ciudadans	
Estrangers	
Esclaus	
Dones	

5. El pensament racional.

Completa les frases que et proposem amb els termes següents:

astronomia – racional – història – filosofia – Aristòtil – medicina

- Una de les aportacions fonamentals dels grecs a la civilització occidental va ser la _____ i la introducció del pensament _____.
- Als segles V i IV aC, diversos filòsofs, com Sòcrates, Plató i _____, van reflexionar sobre aspectes de l'existència humana.
- Van fer grans contribucions en els camps de les matemàtiques, l'_____, les ciències naturals i socials, i la _____.
- Els grecs també van interessar-se per oferir una explicació sobre els fets que calien ser recordats. Així, va néixer la _____.

Nom: _____

Nota

R10a

Data: _____ Grup: _____

1. Distribueix en la línia temporal els següents fets de la història de Roma:

Monarquia – Fundació de Roma – República – Fi de l'Imperi romà d'Occident
Primera guerra púnica – Octavi August – Imperi

Segle VIII aC	Segle VII aC	Segle VI aC	Segle V aC	Segle IV aC	Segle III aC	Segle II aC	Segle I aC	Segle I dC	Segle II dC	Segle III dC	Segle IV dC	Segle V dC
---------------	--------------	-------------	------------	-------------	--------------	-------------	------------	------------	-------------	--------------	-------------	------------

2. Col·loca cada paraula al lloc de la història de Roma que hi correspon.

primeres muralles – Octavi August – guerres púniques – Tarquini
Trajà – conquesta d'Hispania – Juli Cèsar

Monarquia	República	Imperi

3. La República.

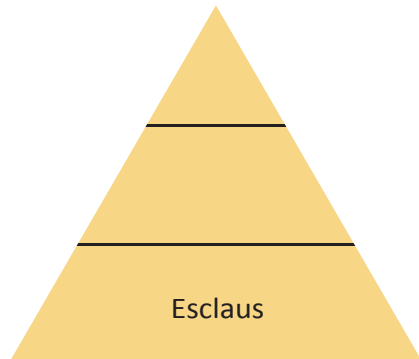
Col·loca aquests càrrecs polítics de la República romana en el lloc que correspongui segons la definició:

magistrats – Senat – cònsols – comicis

	Assemblees de participació ciutadana en les quals es debatien temes d'interès general i s'aprovaven les lleis.
	Diferents càrrecs de govern, com els pretors, que s'encarregaven de la justícia; els censors, que controlaven el cens d'habitants, i els qüestors, que s'ocupaven de cobrar els impostos.
	Magistrats que manaven l'exèrcit i convocaven les assemblees.
	Cambrà formada per 300 membres que discutien els aspectes més importants de la República.

4. La societat a la República.

Com estava dividida la societat de Roma? Fes una petita descripció de cada classe social i després distribueix-les a la piràmide segons la seva jerarquia de poder.

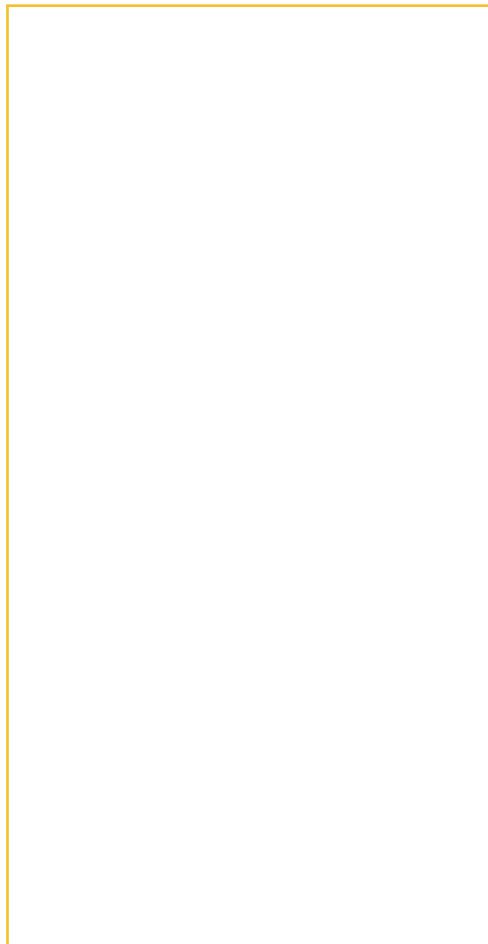
esclaus

plebeus

patricis

5. Els legionaris.

Fixa't en aquest dibuix d'Astèrix i Obèlix vestits com uns legionaris, fet pel seu creador, Albert Uderzo. Elabora una breu descripció del seu equip segons el que has pogut veure a la unitat.

Nom: _____

Nota

R10b

Data: _____ Grup: _____

1. Els ibers.

Subratlla en cada cas la resposta adequada.

Els ibers utilitzaven la metal·lúrgia del ferro, tècnica que coneixien gràcies a...

- a) ... ser-ne els inventors.
- b) ... les seves relacions amb els grecs.
- c) ... un missatge dels déus.

Quins eren els cultius més habituals entre els ibers?

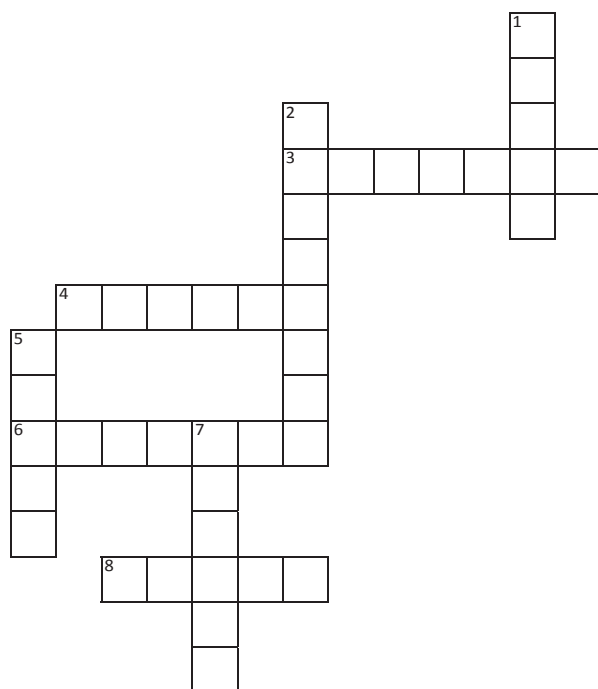
- a) Cereals, vinya i olivera.
- b) Arròs i llegums.
- c) Productes de l'hort.

Com es dividia la societat ibera?

- a) Camperols i esclaus.
- b) Patricis, plebeus i esclaus.
- c) Aristocràcia, artesans i camperols.

2. Personatges.

Completa aquests mots encreuats sobre personatges de la història de Roma. Al costat de cada definició trobaràs un número que indica l'apartat del llibre on pots trobar la informació.

1. De nom Juli, va guanyar una guerra civil i va iniciar la conversió de la República en Imperi. (2)
2. Últim rei de Roma. (1.2)
3. General cartaginès que va travessar els Alps amb un exèrcit d'elefants. (2.1)
4. Rival de Cèsar que va perdre la batalla d'Ilerda l'any 49 dC. (4.1)
5. Un dels fundadors de Roma. (1)
6. Un dels dos cabdills ibers que es van enfrontar al poder de Roma. (4)
7. Primer emperador de Roma. (2.2)
8. Durant el seu regnat, l'imperi va arribar a la seva màxima extensió. (2.2)